

მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგის თეორიული ასპექტები

ევროპული ინსტიტუტისა და
საქართველოს

ეკონომიკისა და ბიზნესის
აქტუალური პრობლემები
გლობალიზაციის
თანამედროვე პირობებში

საერთაშორისო სამეცნიერო-
პრაქტიკული კონფერენცია

თაორია, მათოდლოლოგია,
სინთეზური პრობლემები

გუგული ყურაზვილი

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი,
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი

თამარ ბერიძე

ტექნიკის დოქტორი,
საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი

საკვანძო სიტყვები:

გლობალიზაცია, მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგი, ბაზრო

მსოფლიო ეკონომიკა განვითარების ახალ ეტაპზე გადავიდა, სადაც სახელმწიფო ურთიერთობების უმთავრესი მონაწილე ეროვნული სახელმწიფო, როგორც ინსტიტუტი, მნიშვნელოვან ტრანსფორმაციას განიცდის. ამ ეტაპზე მსოფლიო ახალ წესრიგს ქმნის.

მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგი გულისხმობს წესრიგს როგორც ეროვნულ ეკონომიკებს შორის ურთიერთობებში, ასევე ცალკეული ეროვნული ეკონომიკის ფუნქციონირების პროცესში. ამრიგად, მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგი მოიცავს საერთაშორისო ეკონომიკურ წესრიგს და გულისხმობს წესრიგს შიდა და საგარეო ეკონომიკურ ურთიერთობებში, რომლებიც ხშირ შემთხვევაში ურთიერთგანპირობებულია.

თანამედროვე ეტაპზე, საერთაშორისო ეკონომიკური წესრიგი დაფუძნებულია ქვეყნებს შორის აღნიშნული ურთიერთობების ლიბერალიზაციაზე, რაც გამოიხატება საქონლის, მომსახურების, კაპიტალის მოძრაობის ლიბერალიზაციით. ამავე დროს, მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში შიდა ეკონომიკური ურთიერთობებიც, ძირითადად, ეკონომიკური ლიბერალიზმის

პრინციპებს ეყრდნობა. აქედან გამომდინარე, ნათელია, რომ სწორედ ეკონომიკური ურთიერთობების ლიბერალიზმი წარმოადგენს არსებული მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგის წინააღმდეგობრივი ხასიათის უმთავრეს განმარტობებელ მიზეზს. აქვე გვინდა შევნიშნოთ, რომ მსოფლიოს არცერთი ქვეყანა არ უარყოფს სხვა ქვეყნებთან ეკონომიკური ურთიერთობების აუცილებლობას. თანამედროვე ეტაპზე, მსოფლიო ეკონომიკის მდგრადი განვითარება ობიექტური აუცილებლობით მოითხოვს გლობალიზაციის პოლიტიკისა და ცალკეული ქვეყნის (განსაკუთრებით გარდამავალი და განვითარებადი ეკონომიკის ქვეყნები) ინტერესებს შორის გარკვეულ თავსებადობას.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან ნათელია, რომ გლობალიზაციის პროცესმა ობიექტური აუცილებლობით დააყენა ახალი მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგის კონცეფციის შემუშავების საკითხი, რომლის მცდელობას დიდი ხნის ისტორია აქვს. გლობალიზაციის პროცესმა დღის წესრიგში დააყენა კომპლექსურად ურთიერთდაამოკიდებული, ურთიერთგამანონანსორებელი ინსტიტუციური სტრუქტურებით

ინტეგრირებული მსოფლიო წესრიგის აუცილებლობა, რაც მნიშვნელოვანწილად შეუწყობს ხელს გლობალური წინააღმდეგობების შესუსტებას.

გლობალიზაციის პირობებში მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგის ძირითადი მიმართულებები აუცილებელია, ითვალისწინებდეს ქვეყნების განვითარების დონეებს შორის არსებულ განსხვავებას და აქედან გამომდინარე, საერთაშორისო ეკონომიკური ორგანიზაციების მხრიდან ცალკეული ქვეყნისადმი (განვითარებადი და გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნები) უნიფიცირებული მიდგომის დიფერენცირებული შეცვლა. ახალი მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგის კონცეფცია უნდა სახავდეს გლობალიზაციის უარყოფითი შედეგების შემცირების, მათი განვითარების სტიმულატორად ტრანსფორმაციის მიმართულებებს.

ყოველივე ზემოთაღნიშნულიდან გამომდინარე, აუცილებლობას წარმოადგენს ცალკეული ქვეყნის განვითარების დონის გათვალისწინებით შემუშავებული მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგის კონცეფცია, რომელიც უზრუნველყოფს განვითარებადი და გარდამავალი ეკონომიკების ქვეყნებში პოსტინდუსტრიული ეკონომიკის ფორმირების დაჩქარებას, რაც, საბოლოო ანაგრიშით, მსოფლიო ცივილიზაციის განვითარების საწინდარია.

ახალი მსოფლიო ეკონომიკური წესრიგი, გლობალიზაციის, როგორც ცალკეული ქვეყნის, ასევე მთლიანად მსოფლიო ეკონომიკის განვითარების ხელშემწყობ ფაქტორად გადაქცევა მნიშვნელოვნადაა დამოკიდებული არსებული

საერთაშორისო ორგანიზაციების მოდერნიზაციის პროცესთან. მსოფლიო ეკონომიკის ზოგიერთი მკვლევარი მიუთითებს ე. წ. "ეკონომიკური გაეროს" შექმნის შესახებ, რომელიც პოლიტიკურისაგან განსხვავებით, ნაკლებ ბიოუროკრატიულ ორგანიზაციად უნდა ჩამოყალიბდეს, რამდენადაც ფინანსური რესურსები გადაადგილების მაღალი სისწრაფით გამოირჩევა და შესაბამისად, მოითხოვს რეგულირების უფრო მეტ სისწრაფეს და ეფექტიანობას, ვიდრე პოლიტიკური პროცესები. ჩვენ ვიზიარებთ იმ მეცნიერების მოსაზრებას, რომლებიც მიუთითებენ "გლობალიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის ან გაეროს შესაბამისი ქვედანაყოფების" შექმნის აუცილებლობაზე [მესხია, კვარაცხელია 2003:112-113]. ქართველ მეცნიერ ე. ეთერიას აზრით, რომელსაც ჩვენც ვუჭერთ მხარს, უპრიანია გაეროს ეკონომიკური და სოციალური საბჭოს შემადგენლობაში "გლობალიზაციისა და მსოფლიო ეკონომიკის განვითარების" კომისიის ჩამოყალიბება, რომლის ფუნქციონირების უმთავრესი მიზანი იქნება ცალკეული ქვეყნებისათვის გლობალიზაციის პრობლემების მეტ-ნაკლები ზომით დაძლევის, მსოფლიოში გლობალიზაციის დადებითი ეფექტების სიმეტრიული განაწილების მიზნით რეკომენდაციების შემუშავება. რადგან ეს კომისია უკვე შეიქმნა და იგი როგორც ყველა კომისია მხოლოდ საჭირო დროს და საჭირო პრობლემაზე მუშაობს, ჩვენ მიგვაჩნია, რომ იგი უნდა გადაკეთდეს მუდმივმოქმედ სტრუქტურად, სტაბილური შტაბით და სტაბილური ანაზღაურებით, რათა იმუშაოს განუწყვეტლივ.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ბარათაშვილი, ნ. (2002). გლობალიზაცია და ეროვნული ასპექტები, ჟ.: "ინტელექტი", №3, თბილისი.
2. ეთერია, ე. (2008). გლობალიზაცია და ანტი-გლობალისტური მოძრაობა, შრომების კრებული. თბილისი.
3. ეთერია, ე. (2008). გლობალიზაციის ეკონომიკური განზომილება, შრომების კრებული "გლობალიზაცია და საქართველოს ეკონომიკური განვითარება", თბილისი.
4. კვარაცხელია, დ. (2003). გლობალიზაცია, სუვერენული სახელმწიფო, ეროვნული ეკონომიკა, თბილისი.
5. მესხია, ი., კვარაცხელია, ვ. (2003). გლობალიზაციისა და ეკონომიკური სუვერენიტეტის თავსებადობის საკითხისათვის, ჟ.: "სოციალური ეკონომიკა", №3.

Theoretical Aspects of the World Economic Order

Guguli Kurashvili

Doctor of Economics,
Georgian Technical University Professor

Tamar Beridze

Doctor of Technics,
Georgian Technical University Professor

Key words:

GLOBALIZATION, THE ECONOMIC WORLD, THE UNITED NATIONS

Summary

The world economy has passed to development of new level where the main participant of the state relations is the national state as the institute which is in process of important transpharmacy. At the moment the world creates a new order.

The world economic order means an order, as in the national economic relations, so in the course of functioning of national economy. At the present stage, the international economic order, is based on the liberalization relations between the countries. Liberalism of the economic relations has the main contradictory character defining the reason of the operating world economic order. It is necessary to pay attention that not one country of the world doesn't deny need of the economic relations with other countries.

The new world economic order, considerably depends on processes of modernization of the operating international organizations. Some scientists of world economy point to creation of the so-called "Economic UN" which differs in the high speed of the movement of financial resources and therefore, demand bigger flexibility and efficiency of regulation, than political processes. We keep creation of the commission for "developments of globalization and world economy" for the purpose of the solution of global problems in the conditions of globalization